

Kostel sv. Jana Křtitele, Velká Bíteš

Popis:

Na místě starší stavby byla v 15. století vybudována unikátní fortifikační sakrální architektura. Kolem kostela, jenž byl postaven jako síňové dvojloží se třemi sloupy podpírajícími klenbu, bylo postaveno mohutné opevnění, zesílené pěti baštami se střílnami a dvoupatrovou vstupní věží, navazující na městské hradby.

Podrobný popis:

Situování chrámu naznačuje, že v raném středověku tu byla důležitější cesta severojižní, oproti později převáživší cestě západovýchodní, jak to ukazuje situování středověkého tržiště – náměstí. Ze staršího kostela zůstala pouze jeho raně gotická část, několik portálů, presbytář sklenutý raně gotickou křížovou klenbou. K němu na severu přiléhá obdobně klenutá sakristie. V 15. století bylo vybudováno síňové dvojloží, se třemi sloupy podpírajícími klenbu a dále věž z lomového kamene. V této době bylo postaveno také mohutné opevnění kostela, zesílené pěti baštami se střílnami a dvoupatrovou vstupní věží, navazující na městské hradby (viz heslo Hradby městské, Velká Bíteš). Součástí opevnění se stala i věž samotného kostela, opatřená podsebitím a štěrbínovými střílnami. Původní hradby byly sedm metrů vysoké a jeden a půl metru široké. Jediný vstup do tohoto kostelního areálu byl pevnostní věží s padacím mostem přes příkop. Do dnešní doby se zachoval půdorys jak kostela, tak i věží a hradeb. Hradební příkop byl zasypán roku 1820. Unikátem jsou čtyři původní zvony. Zvony Poledník, Maria a Kříž jsou umístěny v kostelní věži, Velký zvon a novodobý Umíráček ve věži hradební. Jde o jednu z mála takto opevněných a zachovaných chrámových staveb na území České republiky. V měsíci červnu se na svátek sv. Jana Křtitele koná ve městě pouť. Sv. Jan Křtitel, ohlašovatel příchodu Kristova, je považován za posledního v řadě starozákonních proroků a za prvního ze světců Nového zákona. Zasvěcení kostela tomuto světci vždy ukazuje na starobylost stavby, která mohla být postavena povětšinou ve 12. či 13. století.

Na hřbitově u kostela se nachází hrob učitele a historika Jana Tiraye, který od roku 1889 působil na dívčí měšťanské škole v Telči. Z jeho bohaté publikační činnosti jsou pro region Vysočina významná zejména díla Telecký okres (1913), Pojmenování náměstí a ulic v Telči (1898) a jeho stať o Telči, kterou napsal do Ottova slovníku naučného. V letech 1902-1919 působil také jako kustod telčského městského muzea, pro něž vypracoval první evidenční systém sbírek. Za svou pedagogickou a muzejní činnost byl vyznamenáván už za svého života. Zemřel 25. července roku 1925 v Praze a pohřben byl do rodinné hrobky ve Velké Bíteši.

Region: Velkomeziříčsko a Bítešsko

Město: Velká Bíteš

URL:

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ano s omezením

GPS: 49°17'26.426"N, 16°13'32.152"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.2906739,16.2255978&z=12>

Obrázky:

